

עלון בית הספר לעבודה סוציאלית

"עו"ס"ס עניין" הוא עיתון ביה"ס לע"ס, המופק כחלק מתפיסת הקהילתיות של ביה"ס לע"ס. מערכת העיתון כוללת סטודנטים מהתואר הראשון, השני, דוקטורנטים ומרצים.

שותפים לדרך:	
ד"ר אמנון לזר	██████████
פרופ' פייסל עזאזיה	██████████
פרופ' אמנון בהם	██████████
ד"ר איסי דורון	██████████
ד"ר רוני סטרייאר	██████████
ורד פרידמן	██████████
יוחאי נדן	██████████
גליה וינברג קורנייק	██████████
בוריס זסלבסקי	██████████
אריאל שטיין	██████████
עמית צריקר	██████████
הדס הולצשטיין	██████████
יפעת פרח	██████████
ועד הסטודנטים	██████████
צוות קהילתיות: מריה פלקסין וגיל קולטון	██████████
מדריכה: תמי בן-שמעון	██████████
מנהלנית: מינה קונטס	██████████
עיצוב גרפי: הסטודיו לגרפיקה, בית הדפוס – אוניברסיטת חיפה	██████████

חוויה קהילתית

מריה פלקסין וגיל קולטון, שנה ג'

בו מעורבים כלל הסטודנטים, אשר העניק לועד הנכנס מנדט לפעול בקרב ציבור הסטודנטים ואנשי הסגל. עבדנו בשיתוף פעולה עם עמותת "משאלת לב". במסגרת פרויקט זה התקיימו מפגשים שמטרתם הייתה לחשוב ביחד, סטודנטים ומרצים על דרכים באמצעותן נסייע לעמותה. לאחר מכן התקיים מפגש חווייתי "קפה ידע" בשיתוף "משאלת לב". קפה ידע בנושא "מעמד העו"ס" בהשתתפות איגוד העו"סים שעסק בסוגיות מרכזיות הנוגעות להתפתחות הפרופסיה, תחושות מהשדה, שכר ותנאים. מפגשי יהודים-ערבים, מטרת המפגשים הינה לאפשר היכרות אישית והיברות בין הסטודנטים בתוך קהילת בית הספר, המפגשים מתקיימים בשיתוף המרכז היהודי-ערבי בניהול של פרופ' פייסל עזאייזה, יום בית ספרי, עיתון בית ספרי ועוד.

לאחר שנה של חוויות ולמידה מעמיקה על מקצוע עבודה סוציאלית בתחום קהילתי ופרטני, אנו יכולים לומר שהייתה לנו שנה מאתגרת ומדהימה, שנה שהתחילה עם הרבה אי וודאות, וגישוש באפלה אך במהלך השנה המדריכות המדהימות סייעו לנו להתגבר על קשיים ומכשולים רבים.

במפגש עם הקהילה, ראינו כוחות רבים, אך גם אתגרים שחשוב להמשיך ולהעמיק בהם, כר העשייה הקהילתית בבית הספר הינו נרחב ופורה, בו ניתן להמשיך ולפתח את קהילת הבית הספר לשם העלאת הסולידאריות ותחושת השייכות.

בהזדמנות זו אנו רוצים להגיד תודה לכל קהילת בית הספר על שיתוף הפעולה והתמיכה במהלך השנה.

במסגרת העיתון הבית ספרי, רצינו כצוות קהילתיות בבית ספר לעבודה סוציאלית לשתף אתכם בחוויה שעברנו במהלך השנה בעבודה המעשית שלנו.

כולנו מכירים את אופי העבודה המעשית, בדרך כלל היא מתקיימת בלשכות, עמותות, מתנ"סים ועוד, כאן לעומת זאת, מדובר בעבודה מעשית ייחודית והייחודיות שלה מתבטאת בכך שלקוחותנו הינם קהילת ביה"ס לע"ס הכוללת: סטודנטים, מרצים, מדריכי שדה וסגל מנהלי, כאשר מטרתנו העיקרית הינה תכנון ויישום פרויקטים קהילתיים המקרבים ומחברים בין אוכלוסיות אלו ויוצרים תחושה של קהילתיות. שאלנו לא מעט את עצמנו מהו תפקידו של העובד הקהילתי במסגרת אוניברסיטאית? למי הוא מסייע ובמה? האם בכלל יש בו צורך? ובמהלך השנה תוך כדי איתור, מיפוי ואבחון מאפיינים בקהילה, כמו: כוחות, חולשות, צרכים ועוד, נוכחנו לדעת שגם את הקהילה הזו ניתן לחזק ובכך לגרום לתחושת קהילתיות והזדהות בקרב חבריה.

אחד הקשיים העיקריים בעבורנו היה יצירת קשר עם מרצים, אותם פגשנו עד אז רק בשיעורים ובשעות הקבלה, עובדה זו יצרה תחושה של דיסטנס והיה לנו קשה להתחיל ולעבוד מולם במסגרת שונה. היום אנו מרגישים חופשיים יותר בפנייה למרצים ובעלי תפקידים בביה"ס ומרגישים את שיתוף הפעולה.

ברצוננו לשתף אתכם ולציין פרויקטים אשר קודמו על ידנו במהלך השנה: בחירות לוועד סטודנטים-כאשר מטרתנו הייתה לקיים הליך בחירות דמוקרטי

ראיון עם ראש ביה"ס לע"ס ד"ר אמונן לזר

מריה פלקסין וגיל קולטון, צוות קהילתיות

פרויקטים בשדה, העמקתי אותם והקמתי לפרוייקטים וועדות היגוי. בוועדות ההיגוי שותפים הן אנשי השדה והן אנשי האקדמיה. על פרויקט העוני לדוגמה, דובר לפני שנכנסתי לתפקיד, אך הוא לא היה מגובש. הקמתי וועדת היגוי שגיבשה את הפרויקט ומלווה אותו עד היום. הפרויקט לרגישות בין תרבותית, חיפה פוגשת את ברלין, פעל שנה אחת בצורה פרטיזנית. עם כניסתי לתפקיד הפכתי אותו לפרויקט מרכזי בבית הספר עם ליווי של חברת סגל בכירה (פרופ' עדי בן ארי).

איזו הרגשה ליוותה אותך במהלך הקדנציה ואיזו תחושה מלווה אותך היום בסוף התפקיד?

בתחילת הקדנציה היו לי ציפיות גבוהות. אני חושב שחלק מהציפיות התגשמו: יש יותר שיתוף, עבודת הוועדה האסטרטגית והיווצרות דינאמיקה של שינוי במענה לביקורות של ועדות ההערכה. אמנם לא ציפיתי לאווירה העכורה שנוצרה, זאת אכזבה בשבילי, אך במבט לאחור, ידוע ששינויים בארגון יכולים להביא למאבקים. מצד אחד, המצדדים בשינוי רוצים לראות יותר שינויים ויותר מהר. מאידך, המתנגדים לשינוי, רוצים להאט את השינוי ואולי אף לבטלו. הייתי שמח אם האווירה הייתה טובה כי זה אחד הדברים שרציתי לשים עליו דגש, אבל זה לא תלוי רק בי. אני חושב שנוצרה דינאמיקה של מאבקים שלא מאפשרת לי כראש בית הספר להמשיך ולהנהיג את בית הספר בצורה אפקטיבית ולכן החלטתי שאסיים את תפקידי כראש בית הספר בסיום הקדנציה הראשונה שלי ואתן למישהו אחר אפשרות להמשיך.

בכל אופן, אני מאמין כי יישום התכנית האסטרטגית ימשיך לפי העקרונות שהכתבתי, ביצוע השינוי באמצעות ועדות בית הספר תוך בדיקה זהירה של ההשלכות. היום כבר רואים את פעולת הוועדות בביצוע השינויים.

לגבי התוכנית הלימודים בשנה הבאה, האם סטודנטים שעולים לשנה ג' יבחרו התמחויות או ילמדו תוכנית כללית יותר?

התמחויות אף פעם לא היו ברמת הבי"א. היו התנסויות בתחומים ספציפיים, שימשו גם בשנה הבאה, ללא שינויים דרסטיים. ועדות ההערכה ביקרו

איך היית מגדיר את מטרת העל של הבית ספר?

לבית הספר יש חזון, לפתח בסיסי ידע בעבודה סוציאלית ולהכשיר בוגרים היכולים להתמודד עם בעיות חברתיות ועם מטלות עכשוויות של עבודה סוציאלית בתחומי הרווחה. אנו מקווים כי הבוגרים שלנו בתכנית הבי"א ידעו לצרוך פרסומים מחקריים ואילו בוגרי תכנית המ"א ידעו להשתמש בכלים מחקרניים לצורך הערכת עבודתם ולצורך הפצת ידע.

אילו קווים הנחו אותך במהלך התפקיד כראש בית ספר?

שמתי לי כמטרה להגביר את השיתוף בבית הספר, גם של חברי הסגל וגם של הסטודנטים. לגבי חברי הסגל, הקמתי ועדות של חברי סגל שעבדו בסוגיות של פיתוח ומדיניות. למשל הוועדה האסטרטגית שאמורה הייתה לענות על הביקורות שהעבירו שתי ועדות הערכה על תכנית הלימודים (ועדה בשנת 2003, מטעם הדיקן והנהלת האוניברסיטה. והשנייה בשנת 2006 מטעם המל"ג). נכון שהיו הרבה מאבקים בעקבות המלצות הוועדה, אפשר להבין זאת על רקע השינויים מרחיקי הלכת שהציעה הוועדה ושעוררו מחלוקות בבית הספר.

לגבי סטודנטים, בשנה הראשונה לכהונתי פעלתי להקמת וועד סטודנטים שייצג את הסטודנטים. בשנה השנייה והשלישית לכהונתי פעלתי להמשך ההטמעה של הליכי הבחירה בוועד סטודנטים מייצג. בעקבות תלונות של סטודנטים, ראש תכנית הבי"א, ראש יחידה ללימודי שדה, האחראי לענייני הסטודנטים ואני נפגשים אחד לחודש עם סטודנטים שמעוניינים במפגש. אך את עיקר ההידברות אני רואה עם וועד הסטודנטים. צריך עוד למצוא דרכים לתקשורת בין וועד הסטודנטים לבין הסטודנטים עצמם, כי מתברר מחלק מהתלונות של הסטודנטים שדברים שניציגים של וועד הסטודנטים שותפים להם לא עברו לכלל הסטודנטים ויש נתק. אני חושב שאנו צריכים לעזור לוועד גם בזה, אנו יותר בוגרים, יותר מנוסים, ואך טבעי שאנו נעזר לסטודנטים.

מטרת נוספת, שציפיתי להגשים בעקבות השיתוף, הפתיחות והשקיפות, הייתה האווירה בבית הספר. לצערי, איני יכול להגיד שהצלחתי בשיפור האווירה. עוד מטרה הייתה להגביר את הקשר עם השדה. תמכתי בפיתוח

התשובות לבעיות של הפונים לא נמצאות ברמה הפרטנית של הפונה אלא ברמת הקהילה או ברמה של המדיניות. כדי שעו"סים פרטניים ידעו להבחין מהו המענה הנכון צריכה להיות להם גם ראייה כוללת יותר של הקהילה ושל המדיניות.

איך אתה רואה את מעמד העו"ס כיום?

מעמד העו"ס הוא עניין מורכב מאוד. אני חושב שלעבודה סוציאלית יש בחברה שלנו מעמד גבוה יותר משהיה בעבר. אני אמנם לא מרצה מרמת השכר של עו"סים, רוב העו"סים עובדים ברשויות ממשלתיות, מקומיות, או בארגונים ללא מטרת רווח, אך לעומת עובדים אקדמיים אחרים במקומות עבודה אלה אני חושב שאנו במקום לא רע. יש לעו"סים השפעה בתחומים רבים למשל פקידי סעד, קציני מבחן. עו"סים נותנים חוות דעת לבתי משפט, סומכים עליהם, שומעים את קולם של עו"סים בכל מיני ועדות חברתיות.

מה אתה חושב על קהילתיות בבית הספר?

יש עוד הרבה מה לעשות, ויש אתגרים בתחום זה. אני חושב שהרבה חברי סגל והרבה סטודנטים לא מעורבים בממשק שבין מרצים לסטודנטים. מי שמרגיש בקהילתיות הם אילו שמעורבים. מי שיושב בצד ומחכה שתהיה קהילתיות, לא יראה קהילתיות. כדי להרגיש קהילתיות צריך להיות מעורב באופן אקטיבי. קהילתיות היא גם אווירה בבית הספר, גם עניין של הידברות. האם סטודנטים מרגישים שיש עם מי לדבר, האם שומעים אותם? גם ועד סטודנטים נבחר והוא מייצג, הוא חלק מקהילתיות. לפני שלוש שנים לא היה ועד שנבחר, היום ועד כזה ברור וכמעט מובן מאליו.

מה המסר שהיית רוצה להעביר לקהילת בית הספר לקראת סוף הקדנציה?

אני מעוניין לעמוד על שני מסרים. האחד הוא החשיבות של ראיית הפרט בהקשר הרחב של הקהילה והחברה. זהו הייחוד של מקצוע העבודה הסוציאלית. גם קוד האתיקה של העו"ס בישראל (כמו גם של העו"ס בבריטניה) קובע כי, בהתאם לצרכי הפונים, על העו"ס לפעול ברמות פעולה שונות: פרטים, משפחות, קבוצות, קהילות וארגונים. מכאן החשיבות של האיזון בתכנית הלימודים בין רמת המיקרו לרמת המקרו (Macro).

מה המסר השני קשור אמנם לקהילתיות בבית הספר, אך יש לו השלכות גם לחיים

שלנו כחברה בכלל. הייתי רוצה לראות יותר סטודנטים ומרצים המשתתפים בפעילויות משותפות לסגל ולסטודנטים. אווירה קהילתית נוצרת על ידי מעורבות של החברים בקהילה. רק אלה המשתתפים באופן אקטיבי יכולים לחוש באווירה של קהילה.

לבסוף, פרופ' פייסל עזאיה נבחר לתפקיד של ראש בית הספר. הוא החל את תפקידו ב־10.09.11. אני רוצה לאחל לו הצלחה בתפקיד. הצלחתו תהיה הצלחת כולנו.

אותנו על ההתמקדות ברמת הב"א בתחומים ספציפיים (לעומת עבודה סוציאלית כוללנית - גנרית) ועל הדגש ברמת המיקרו של עבודה סוציאלית על חשבון רמת המקרו (Macro). ועדת הב"א בוחנת את ההצעות של הועדה האסטרטגית לתיקון ומתכננת בזהירות את יישומם לקראת שנה"ל תש"ע. המטרה שלנו היא שנוכל ללמד את הסטודנטים בשנה ג' עבודה סוציאלית כוללנית למרות שההתנסות תמשיך להיות בתחומים ספציפיים. השינויים יהיו בהדרגה ובזהירות.

האם באחריות הבית ספר, לספק כלים פרקטיים בהתמודדות בשטח, איזה חיבור הינך רואה בין האקדמיה לפרקטיקה?

הבעיה היא של האינטגרציה בין החומר התיאורטי לחומר הפרקטי. על סמך ניסיוני אני חושב שלסטודנט המסיים שנה ג' קשה עדיין לעשות את האינטגרציה. הוא לומד בקורסים תיאורטיים ומתנסה בהכשרה מעשית עם הדרכה. בקורסי שיטות התערבות וסוגיות התערבות משתדלים לחבר את התיאוריה לפרקטיקה אך האינטגרציה בדרך כלל באה עם הניסיון. הסטודנטים באים פעמים רבות בטענות שהם לא רואים את הקשר בין החומר התיאורטי לבין ההתנסות בשדה. לחומר התיאורטי יש רצף משלו וההתנסות לא מתחשבת ברצף זה. לפעמים הלמידה התיאורטית מקדימה את ההתנסות ולפעמים ההתנסות מקדימה את הלמידה התיאורטית. עם הניסיון באה הפנמה המאפשרת לראות את הקשר בין תיאוריה ופרקטיקה. מה שלא מקל על התהליך של האינטגרציה הן המטרות השונות של האקדמיה והשדה. המטרה העיקרית שלנו באקדמיה היא להכשיר סטודנטים דרך עשייה בשדה, המטרה העיקרית בשדה היא לתת את השירות הטוב ביותר לפונים, ולפי צרכיהם. שתי אלה הן מטרות שמתנגשות באופן מובנה, זה לא אומר שאי אפשר לעבוד ביחד, אך דרושה עירנות הן מצד המורים והן מצד המדריכים. אנו עושים מאמצים לגשר בין האקדמיה לשדה. לדוגמה: יש פורום מנהלים שבו אנחנו מחליפים דעות עם מנהלי שירותים בשדה, אנו מקיימים מפגשים רציפים עם המדריכים. עם זאת, חלק מההצעות של הועדה האסטרטגית שנידונות על ידי ועדת הב"א נוגע לדרכים בהן ניתן להגביר את האינטגרציה בין החומר התיאורטי לפרקטי.

מה אתה חושב על האוריינטציה הקהילתית שבית הספר רוצה

לנקוט בשנים הבאות?

אין כל תכנית בבית הספר לנקוט באופן בלעדי באוריינטציה קהילתית. הבעיה שהצביעו עליה שתי ועדות ההערכה היא חוסר האיזון בין רמת המיקרו לרמת המקרו (Macro). אני חושב שאנו הולכים כיום בכיוון הנכון, שהותווה על ידי הועדה האסטרטגית במענה לבעיה של חוסר האיזון בין שתי הרמות ובהתאם לתפיסה עדכנית של מקצוע העבודה הסוציאלית. השינוי הגדול שאנו עושים מתייחס ליותר איזון בין המקרו (Macro) למיקרו ואין מדובר רק באוריינטציה קהילתית. במקרים רבים

בשם כל קהילת בית הספר, אנו מברכים את פרופ' פייסל עזאיזה על היבחרו לתפקיד ראש בית ספר מאחלים לו בהצלחה ומקווים כי יקדם את קהילת בית הספר לקהילת לומדת, משתפת ומעורבת.

הלן דבריו של פרופ' פייסל עזאיזה מתוך הצהרת כוונות לקראת בחירות לראש בית הספר:

"אני רואה את תפקיד ראש בית הספר לעבודה סוציאלית כמרכז היצירה והעשייה שלי בשנים הקרובות, ומאמין שביכולתי להשתמש בניסיון שצברתי לאורך השנים על מנת לפתח ולקדם את בית הספר כמוביל בתחומי, תוך שימת דגש הן על מצוינות מחקרית והן על מתן הכלים המקצועיים הטובים ביותר לסטודנטים שלנו. ברצוני ליצור אווירה של שיתוף פעולה, תמיכה הדדית, ושאיפה מתמדת לחתור להצטיינות ומחויבות אקדמית וחברתית קהילתית.

אני סבור כי המנהיגות הדרושה לבית הספר כיום היא זו המסוגלת לשלב יכולת לקדם את האינטרסים של בית הספר תוך שיתוף פעולה עם המסגרות האוניברסיטאיות (הפקולטה וההנהלה), ובד בבד לפעול בצורה מפייסת ומגשרת בין כלל חברי הסגל בבית הספר.

התוכניות האקדמיות הקיימות בבית הספר הן בסיס טוב להתפתחות עתידית. עם זאת, כדי לשמר את מעמדנו ולהמשיך להיות יעד אטרקטיבי לסטודנטים מכל רחבי הארץ, עלינו לגייס אנשי סגל חדשים וחוקרים צעירים מצטיינים.

הסטודנטים שלנו הם אנשים בעלי מחויבות ורצון לתרום ולהשפיע באוניברסיטה ומחוצה לה. תפקידנו הוא להמשיך ולשמור על רמה אקדמית גבוהה, להכשיר ולטפח אנשי מקצוע מעולים, אשר יוכלו להיות מנהיגים באקדמיה ובתחום המקצועי והחברתי-קהילתי. במקביל, עלינו לגלות רגישות לצרכים ולייחודיות של כל אחד מהסטודנטים בבית הספר. ראש בית ספר הוא מנהיג, אך הוא גם חלק מקהילה אקדמית. רבים שהתנסו בעבודה איתי מודעים לחשיבות אותה אני מייחס לעבודה משותפת של רעיונות והתמודדות משותפת עם קשיים ומצבים שונים. דרך עבודה זו מאפשרת להגיע להישגים תוך שמירה על אווירה חברתית ונינוחה, המהווה בסיס חיוני לפיתוחו וקיומו של בית הספר."

בידידות,

פרופ' פייסל עזאיזה

למי שלא יצא להכיר ולשמע קיים ועד סטודנטים בחוג לעבודה סוציאלית. הועד קם מתוך רצון ושאיפה לקדם את תחושת הקהילתיות בתוך בית הספר לעבודה סוציאלית. מטרתו לקדם את האינטרסים של הסטודנטים בביה"ס, לייצג את הדעות, את הלך הרוח ולשנות דברים לטובתנו ולמעננו.

הועד בנוי מנציגי סטודנטים מכל 3 השנים, אשר כולם אושרו על ידי הסטודנטים בהליך דמוקרטי של אישור. בתוך הועד נבחרו בעלי תפקידים ספציפיים לשם לקחת חלק בוועדות הקיימות והמשותפות לסגל ולסטודנטים. הנציגים בוועדות הינם בעלי זכות הצבעה ומייצגים את דעתנו הסטודנטים ומנסים להשפיע ולקדם את האינטרסים שלנו בביה"ס.

לכל שנה ישנו רכז פניות לוועד שתפקידו לרכז את כל הבעיות, הטענות, הרעיונות והדעות של הסטודנטים ולהעבירם לטיפול לידי בעל התפקיד הרלוונטי בוועד.

הוועדות בהם יש נציגות סטודנטים הם **ועדת B.A** – ועדה העוסקת בתכני הלימוד, התנהלות, מרצים, ענייני סטודנטים ובעיות בתואר הראשון בביה"ס. **מועצת ביה"ס** – ועדה בראשות ראש ביה"ס אשר עוסקת בהחלטות ברמת המקרו ושיוניים אסטרטגיים בביה"ס. **ועדת לימודי שדה** – ועדה העוסקת בנושאי שדה ועבודה מעשית. **וועדת צרכים מיוחדים**.

לאורך השנה, היעד המרכזי שהצבנו לעצמנו הוא מיסוד ועד כגוף פעיל, מייצג ומשמעותי בביה"ס, שלוקח חלק בהחלטות המשמעותיות. אין זה מובן מאליו. חשוב היה לנו שהוועד ישמש ככלי מובנה, שבו הסטודנטים יישמעו. בכל תחום בו פעלנו, התעקשנו לייצג בצורה המקצועית ביותר את מירב הסטודנטים ולא להעצים קול חזק מסוים. התהליך שנוצר היה תחושה של שותפות ומעורבות שלנו עם הסטודנטים, ואנחנו מקווים שהצלחנו לשקף את הלך הרוח של רוב הסטודנטים.

הועד נתן לנו הזדמנות לקחת אחריות אישית, על עצמנו ועל חברינו לשנה ולתואר. באוניברסיטה, סטודנטים נמצאים במרחץ של דאגה ללימודים, לקיום הכלכלי, לצרכי העבודה, המשפחה, הבית, זוגיות, רצון לזוגיות, חתונה והרשימה עוד ארוכה. בתוך מציאות מורכבת זו, הלימודים שלנו תופסים מקום אחר. הדרישה המובנית בעבודה המעשית במסגרת הלימודים היא להתבונן בתהליכים אישיים וחברתיים שקורים לנו במהלך התואר ומערכת פן נוסף של התייחסות אישית ואחריות אישית.

במבט לאחור, התנסויות בשדה ובכיתה, משפיעות על כל אדם בצורה אחרת ומביאות אותו למקום שונה. כל שילוב של סטודנטים יחד יוצר סיטואציה אחרת. זה לא מובן מאליו. העובדה שאת או אתה נמצאים בסיטואציה, משנה את חווית הלמידה לטובים אותרך.

ממקום זה, ניסינו להעלות את האחריות האישית והמעורבות של כלל הסטודנטים, בבית הספר, ולקחת אחריות על חווית הלמידה שלהם. לא תמיד זה היה קל. אחרי שנה וחצי של עבודה (פחות או יותר במתכונת הועד הנוכחי), אנו רואים היענות של סטודנטים, להשתתף בוועד, ליידע ולהתעדכן בנעשה – שכל אלו ועוד המון רגעים קטנים, הם מאוד מחזקים.

היענות המרצים ובית הספר בכלל, היא שסייעה להקמת היוזמה הזו. הנכונות לשבת ולשמע גם אם לא בכל המקרים ניתן מענה לבקשותינו, היתה ראויה ומוערכת בעינינו. אנחנו מקווים ששיתוף הפעולה יימשך ואף יתחזק. כיום, ועד במדינה היא מילה שעולה מהארכיון, או בחג הפועלים האחד במאי, והאוכלוסיות שאיתם אנו עובדים, משמשות רקע לפרסומת או תרומה. אנו לא יכולים להרשות לעצמנו את הפריבילגיה של "לא להיות מעורבים". זה המקצוע שלנו – להיות סוכני שינוי, משפיעים ומעורבים.

אנו מקווים שזה לא יישאר כקלישאה או כהומור פנימי של סטודנטים לעבודה סוציאלית, אלא, עם קצת פחות ציניות, ועם תקווה שבאמת נוכל לשנות. במבט על הסטודנטים שלומדים, המרצים שמלמדים, והרצון לשותפות, זו קרקע להתחיל לשנות.

תודה שנתתם לנו את המקום לייצג ולהשפיע,

אלכס ובלבאלכס,

נציגי ועד הסטודנטים

"אנחנו צן נדיר, ציפור משונה..."

(בזמנים בהם קורין אלאל נמצאת בכותרות יותר מתמיד... זו נראתה לי כמו הכותרת המתאימה).

הדס הולצשטיין, סטודנטית שנה ג' בתוכנית המשולבת

במהלך הלימודים, ניסיתי ליצור לעצמי דרכים שיאפשרו את המפגש בין המקצועות. בעבודה המעשית אשתקד, הצלחתי לגעת במספר מקרים עם נגיעה משפטית כמו צו הוצאה לפועל, חקירות ילדים ובקשה לדיור ציבורי. השנה ניסיתי להפגיש בין שני העולמות של משפטים ועבודה סוציאלית דרך הקליניקה לפימינזם משפטי (שלמרות מאמציי הרבים הצלחתי להיות קשורה אליה רק בעקיפין.. מערכת השעות בתכנית הזו היא עניין מורכב כשלעצמו..). וכך, מרבית העבודה המעשית שלי השנה התמקדה בפרוייקטים של הנגשת השכלה לנשים, ומימוש זכותן לחינוך.

למרות נקודות הדמיון, והיתרון האדיר בלמידת שני המקצועות במקביל, השילוב בניהם הוא עדיין נדיר. כיום, לומדים בשנים ג'-ד', רק כ-12 סטודנטיות וסטודנט אחד בתכנית המשולבת (שירי, דנה, רחלי, עדי, ויולט, יפעת, נועה, מגי, רמי, לינא, עביר ואנוכי..). ולפי השמועות רק סטודנטית אחת בשנה ב'. לא ברור האם הסיבה לכך נעוצה בסטודנטים החוששים מהעומס, או באוניברסיטה שעדיין לא מבינה את חשיבות התכנית...

לא פעם נתקלתי באמירות המבקשות להעמיק את גישת הקהילתיות בביה"ס לעבודה סוציאלית, ובתמיהה על העובדה שאין מספיק עובדים סוציאליים שהופכים לסוכנים לשינוי חברתי. בראייתי, באמצעות חשיפת סטודנטים לעבודה סוציאלית ללימודי משפטים, והדגשת קווי הדמיון בין המקצועות, יהיה ניתן להשיג יתרון כללי של קידום האוריינטציה החברתית. יותר משפטנים עם ראייה חברתית, ויותר עובדים סוציאליים עם רקע משפטי. לדעתי, שינוי שכזה צריך להיות אינטרס של ביה"ס לעבודה סוציאלית כמו גם של הפקולטה למשפטים.

אין ספק שעברו עליי שלוש שנים מדהימות, מאתגרות ואינטנסיביות... אני מרגישה שלמדתי ועשיתי המון.. ואם נותרה למישהו עוד שאלה בעניין, הייתי עושה הכל מחדש..

ולסיום, תודה מיוחדת לד"ר נאוה ארקין, שליוותה את אותן ציפורים משונות במהלך הלימודים, והפכה את הכל לקצת יותר פשוט..

אני עדיין לא ממש מוכנה לסכם את התואר המשולב במשפטים ועבודה סוציאלית, אבל איכשהו זה תמיד נחמד לסכם. להסתכל אחורנית על דברים ולראות איך פתאום הכל נעשה פשוט, אפשרי ואפילו קצת כיף. "בדיעבד זו הייתה חוויה נהדרת..." כך שקיים יתרון בחשיבה שמתרחשת עוד במהלך הלימודים, לפני שהכל נגמר, או כמו שרוני (סטרייאר, מורנו ורבינו), קורא לזה: "reflective thinking" לפני קצת יותר משלוש שנים התלבטתי קשות באיזה מקצוע לבחור. נעתי בין קשת רחבה מאוד של מקצועות; פסיכולוגיה (אחותי הגדולה), הנדסה (אחי הגדול), ועבודה סוציאלית (בכל זאת הייתי מש"קית ת"ש בצבא). על התכנית של משפטים ועבודה סוציאלית שמעתי לגמרי במקרה, ואת ההחלטה להרשם לאוניברסיטת חיפה קיבלתי אי שם בברזיל, במהלך שיחת טלפון עם אמי היקרה.

האמת היא שבתחילת הדרך, עוד לא הבנתי את גודל ההשקעה שתדרש ממני. שני מקצועות, שלמרות קווי הדמיון העצומים בניהם (יש שיחלקו עלי), מצריכים ממך כסטודנט דברים שונים בתכלית. כנראה שכשסטודנט לעבודה סוציאלית ייתקל באחת המחברות שלי לדיני קניין או דיני נזיקין (זה כמעט תמיד מתחיל ב'דיני' משהו..). הוא יסתכל עליה בעיניים חשדניות, משועממות. ומן העבר השני, כמעט בלתי אפשרי להסביר לסטודנט למשפטים, על שיעורים שמתקיימים במעגל, ועוד כאלו שמדברים בהם על רגשות..

כאמור, ההשקעה היא אדירה. לא פחות מ-212 נקודות, 19 שעות עבודה מעשית (כפול 2 זה יוצא כבר 38), ארבע שנים, שלושה סימנירונים ואחד אלוהינו. מעבר לתקופות המבחנים, (שהיו פשוט סיוט צרוף), אני יכולה לומר שאני שמחה על ההחלטה וממליצה עליה בחום (כמובן עם האזהרות הנדרשות..).

מהר מאוד ניתן היה לראות את נקודות הממשק בין שני המקצועות, ואת המקומות בהם ניתן לעשות את החיבור; בדיני משפחה, לדוגמה, גישור בין בני זוג לפני הליך גירושין, או השפעה על הליכי אימוץ. בדיני עבודה, קיים תחום שלם של הגנה על זכויות עובדים, שכר מינימום, שעות נוספות, פיטורים שלא כדין וכו'. וכך גם בתחומים רבים נוספים; תקון, אלימות במשפחה, נפגעי נפש, מרכזי זכויות, והתחום החביב עליי ביותר, השימוש במשפט ככלי לשינוי חברתי והשפעה על מדיניות.

מבח"ר

תוכנית חרדים וחרדיות בני ברק

אריאל שטיין, סטודנט שנה ג'

רבע לשמונה. ציצית, חולצה, מכנסיים, כיפה וזנו. הודיה למזלי עם התלבושת האחידה (כן, כאן זה עוד קיים, חצאית כחולה וחולצת תכלת). מה שלא מאפשר לה להעסיק אותי בארון הבגדים של הקטנה. מלווה אותה לבי"ס, את אלחן ל"חידר", את נעם לגנון ורץ להספיק את תפילת שחרית.

12:00 בצהריים, עבודה מעשית, מרכז לברה"ן. 'י בחורה בשנות ה־30 לחייה, מצויה במצב דיכאוני ונמצאת בטיפול כבר ארבעה חודשים. מעלה בפגישה את הקושי שלה לצאת למועדון בשישי הקרוב בלילה. 'י לא יודעת שהבעיה שלה מעלה אצלי את הדילמה הדתית. האם עלי לעודד אותה לצאת ולחלל שבת? אם לא, אז מה כן לומר כדי שלא לפגוע בטיפול? ברוכים הבאים לקורס צהריים ב"אתיקה וערכים בעו"ס".

22:00 אני בלימודים, עוד מעט יסתיים השיעור ב" מבנה השירותים החברתיים" ויתחיל השיעור ב" מושגים נבחרים בזיקנה" אני נזכר שבשנה א' בשעה הזאת למדנו סטטיסטיקה בכיתה שלי, נזכר ומתעודד. לידי יושב מנחם. בשבת, הוא מספר נולדה לו עוד נכדה, מזל טוב מנחם... כן ירבו...אני משפשף את העיניים וחושב שהדבר הכי מתאים לי עכשיו הוא איזה קורס טוב ב"ניתוח חלומות".

לפני כארבע שנים פתחה אוניברסיטת חיפה, במסגרת בית הספר לעבודה סוציאלית בפקולטה לרווחה ובריאות, תוכנית ללימודי תואר ראשון בעבודה סוציאלית בבני ברק המיועדת למגזר הדתי-חרדי. בתוכנית לימודי בוקר לנשים ולימודי ערב לגברים. תכנית הלימודים עצמה זהה לתכנית הנלמדת בחיפה. ראש התוכנית היא ד"ר ענת פרוינד. גם חלק המרצים/ות הינם מתוך הסגל הבכיר והזוטר באוניברסיטה. רציתי לשתף אתכם במעט מחוויותי כתלמיד ש"ג בתוכנית.

נב אתם מוזמנים להיות איתנו בקשר avodas3@gmail.com

6:30 בבוקר, עדיין במיטה. הודיה כהרגלה מתעוררת ומעירה אחריה, כאילו בטעות, את שני הקטנים. כדי שלא ישעמם... וכדי שאבא ואמא לא יכעסו רק עליה. אין ברירה אני קם לעוד קורס בוקר ב"התערבות" קהילתית. "אלחן אתה תתעסק בעניינים שלך, ותעזוב אותה... וכן אני מאמין לך שהיא התחילה... אני יודע הודיה, אבל הוא יותר קטן אז תוותר לו... אולי תתלבשי בינתיים, אני לא כותב לך הבוקר שום פתק..." אני אומר, כשהקטן מושך לי בחולצה ומזכיר לי שהיום ראש חודש והבטחתי ממתק בדרך לגן. "כן אני זוכר נעם".

חיפה פוגשת את ברלין: פוגשים את ה"אחר", פוגשים את עצמנו

יוחאי נדן וגליה וינברג-קורנייק – דוקטורנטים

'חיפה פוגשת את ברלין' (Berlin meets Haifa) הינו פרויקט לימודי המתקיים בשיתוף פעולה אקדמי עם ביה"ס לעבודה סוציאלית באוניברסיטת Alice Salomon University of Applied Sciences (ASFH) בברלין. הפרויקט מתקיים בביה"ס זו השנה הרביעית, ועוסק בנושאים הקשורים לעבודה סוציאלית כמקצוע הפועל בחברה מגוונת ומרובת תרבויות. פרופ' עדיטל בן-ארי היא האחראית האקדמית של הפרויקט, והקבוצה מונחית על ידי יוחאי נדן וגליה וינברג-קורנייק. הפרויקט מתקיים לאורך שנת לימודים אקדמית מלאה, אשר במסגרתה מתקיימים שני מפגשים בני שבוע – האחד בברלין והשני בחיפה - המהווים את שיאו של תהליך הלמידה. הסטודנטים המשתתפים בפרויקט (שנה ב') מתנסים בתהליכים קבוצתיים המבוססים על מודל תהליך – תוכן (Psycho-educational model). התנסות בקבוצה הטרוגנית, מרובת תרבויות וזהויות, המזמנת בחינה מקרוב של המשמעות האישית והמקצועית הנוצרת במפגש ובמגע עם ה"אחר". פרספקטיבה נוספת המאפשרת לבחון מקרוב תהליכים אלו

נוצרת באמצעות מפגש בין-קבוצתי עם קבוצת סטודנטים לע"ס באוניברסיטה בברלין. המפגש המתקיים בין הקבוצה הישראלית והגרמנית מאפשר דיאלוג פתוח ודינאמי ביחס לתכנים העולים בתוך כל אחת מן הקבוצות ובין שתי הקבוצות יחד. זהו מפגש "בין-תרבותי" במהותו, המשמש כמעבדה חיה לפיתוח מודעות, ולחיזוק רגישות וכישורים בין-תרבותיים בקרב הסטודנטים. בחודש אפריל יצאה קבוצת הסטודנטים מביה"ס למפגש בן שבוע ימים באוניברסיטה בברלין. במהלך שבוע זה התקיימו פעילויות מגוונות הכוללות היכרות עם ארגונים הפועלים בתחום הע"ס בגרמניה, ביקורים באתרי זיכרון והנצחה, ודיונים העוסקים במקומה של השואה בנרטיב הקולקטיבי הישראלי והגרמני. המשתתפים דנו באופן בו נרטיב זה מעצב את השיח החברתי בכל אחת מן החברות ביחס לנושאים כמו קבוצות מיעוט ואופן השתלבותן בחברה, מקומו של אתוס השואה ביחס לקונפליקט הישראלי-פלסטיני, והאופן בו הזיכרון הקולקטיבי של השואה משפיע ומעצב את הדיאלוג הנוצר בין

סטודנטים ישראלים (ערבים ויהודים) וגרמנים. במסגרת הקשרים המתהדקים בין שתי האוניברסיטאות, הוזמנה קבוצת הסטודנטים באופן אישי על ידי נשיא הפרלמנט של ברלין, מר וולטר מומפר, לקבלת פנים בבית הפרלמנט הברלינאי. היה זה ביקור גומלין, אשר בא לאחר ביקור של משלחת נציגי הפרלמנט מברלין באוניברסיטת חיפה בקיץ 2008 לכבוד שנת ה'60 למדינת ישראל, במהלכו נפגש מר מומפר עם סטודנטים מחיפה אשר השתתפו בפרויקט ולמד מהם אודותיו. מר מומפר ביקש לשמוע מהסטודנטים חוויות מן הפרויקט ושיתף את הנוכחים בחוויותיו והתנסויותיו כראש עיריית ברלין המערבית ביום נפילת החומה.

מאופי הקשרים הנוצרים בין משתתפי הקבוצות ניתן לומר כי היכרות ומפגש בינאישי איפשר למשתתפים להכיר ולזהות את מקומו של ה"אחר", והאופן בו הוא מעוצב בתודעתו האישית והמקצועית של הסטודנט. כמו כן, המפגש הקבוצתי סיפק הזדמנויות לתהליכי חשיבה רפלקסיבית וביקורתית אודות מקומם האקטיבי של תהליכים היסטוריים, חברתיים ופוליטיים, והשפעתם על הדיאלוג המקצועי המתקיים בקרב עו"סים הבאים במגע עם "אחרים".

משתתפי יום העיון

חלומות ושירי גשם בארץ צמאה

בוריס זסלבסקי – שנה ג'

ועפר מגדלים הם בשדות תלוליות תלוליות. ניסיתי להפריח שממה ולגדל שם פרחים, להוריד גשמים ולהביא את השמש אותה לא ראו השמיים שנים. אך אנשי העפר מכירים רק עפר, הם שכחו את השמש, את טעם המים וצבע הפרח – האור שרף את עיניהם הרגילות לאפילה, הגשם הכאיב לעורם היבש וצרב את גרונם הכרוך והפרח עורר בהם רגשות של עבר בו גם הירוק שלהם נרמס לתוך העפר. ואנשי העפר, מכשפים חזקים, הם הרימו ידם באוויר במחווה של שליטה והאפילה חזרה, הם שיחררו גניחה והגשם פסק. והפרח נבל ואני לצידי ועפר בגרוני, ועפר באפי ותשיות בידי ויאוש בראשי. לימדו אותי כי עדיף לא לעשות ולשנות - עשיה היא בידות וקוטל התקווה. עדיף כבר להיות איש עפר כך לפחות לא אתאכזב, אתאמץ לשווא ותהיה לי חברה.

רק בין השורות, במילים בודדות, מעלים ירוקים ששמרו אנשים מעטים בין הרים אפורים. שמעתי הדי החלומות, קראתי שברים של תקוות ורקיעת הפרסות של חד קרן ורוד מתרוצץ בשדות ירוקים.

יצאתי מהיכל החוכמה מיודע אך טיפש. לא למדתי את אשר רצו ללמדני. לא הפנמתי את חוכמת המבט הכבוי, סוד הציניות ותורת הפשרה וההסתפקות במה שיש. הפכתי ליוצר שלא שכח את החלום.

חולם היכול לעמוד על כתפי ענקים ולשיר שירי עוצמה אדירים להוריד אור וגשמים על חלקת אלוהים קטנה אותה אקיי בגדר לבנה ובה אצטופף על כר דשא ירוק עם זנב נחש מדבר, פרסת חד קרן ורוד וחלון בענן שדרכו רואים כוכבים. ליד קולר מקולקל שהטיפות ממנו נספגות בחול, בארץ האפורה של אנשי העפר שעכשיו נראית עוד יותר אפילה.

חולם אשר בעזרת מברשת קטנה יחצוב בריכת מים כסופה בהיכל החוכמה.

חולמים העומדים על כתפי ענקים. במילים רבות של עוצמה ואחדות שהיא כוח יורידו גשם קיץ גשם של אור, גשם בטעם תפוח, גשם שינוי שיחודר כל כישוף. על דשא ירוק ומתחת לעץ נהנים מפירות בחברת חד קרן מדבר ונחש ורוד תחת שמי תות בננה. לא רחוק ממזרקה צבעונית ומפלים מרשרשים בארץ אנשי העפר שנקראת כעת לה להילנד.

עמדתי בפני שערי היכל הידע והחוכמה בור וטיפש.

לא ידעתי הרבה אודות העולם, לא קראתי הרבה ספרים חכמים, הפלגתי ימים לגלות ארצות חדשות, חקרתי דפוסים אור וצל בין העצים או ביליתי שעות למרגלותיהם של נפילים והקשבתי למילות התבונה. בנתיים חלמתי חלומות הזיה וחשבתי מחשבות טיפשיות על עולם קסום עם חדי קרן ורודים, נחשים מדברים ושמיים בצבע אפרסק. עולם של אידאות, שאולי אינו אמיתי – אך הוא העולם כפי שהוא צריך להיות ואותו ארצה ליצור.

רציתי לדעת אודות העולם וללמוד את ידע הסתרים, תורת הסוד ומעשי הקוסמות. דימינתי איך אני וחבריי הקוסמים האחרים אומרים מילות כוח ושירים שירים של עוצמה, רוקחים שיקויים מבעבעים בתוך קדירות ססגוניות. איך אנחנו מדברים לעצים, מקשיבים בשקט למילים שאומר הגשם בין הטיפות וכיצד בעזרת מברשת דקה עוזרים לאבן לגלות את יופיה. מביטים מנקודת מבטה של ציפור ומעיניו של צרצר על העולם בו הרצוי הופך כל הזמן למצוי, עולם שעד לא מזמן נחשב לאגדה.

נכנסתי בשערי היכל הידע והחוכמה בור וטיפש אך עם הרבה רצון ללמוד ולהחכים.

ההיכל היה גדול ומלא אנשים, פי התייבש מרוב התרגשות. רציתי לשנות אך המזרקה המוזנחת התגלתה כסתם קישוט על הקיר והקולר שעמד ליד בקושי עבד. הרוותי את צמאוני אך בקושי – אוסף את הנוזל טיפה אחר טיפה.

קראתי מילים שנראו כחוכמה, ישבתי למרגלות אנשים שנשאו תארים של גדולה, חקרתי נמלים שנראו כמו מאורות הרקיע וחקרתי נקודות שחורות שבטוח לא היו כוכבים. למדתי כיצד לתפור טלאים, כיצד להדביק סדקים ועד כמה חשוב למנוע מהמצוי להפוך ללא רצוי. לימדו אותי כי עדיף לא ללמוד, לא לצפות ולא להבין – ידע הוא קוטל התקווה.

חקרתי ארצות רחוקות כקרובות בהם אנשים מתהלכים תחת שמים אפלים ושדות אפורים. עפר מזונם, עפר נישמתם, לעפר מופנה מבטם

שותפות חיפה להתרת שרשרת העוני

ד"ר רוני סטריאר ועו"ס ורד פרידמן

עמדה בנושאי עלויות חשמל, תשלומי אגרת החינוך, סיוע בשכר דירה וביטחון תזונתי. חבר הכנסת ד"ר חנא סויד והשר משה כחלון השיבו על שאלות משתתפי התכנית והציגו את עמדותיהם החברתיות. עקב השבעת הממשלה החדשה ממש באותו היום לא כל הח"כים שהוזמנו ליטול חלק בפאנל אכן נכחו, אולם חברי השותפות רואים ביצירת הקשר עם הח"כים ובחיזוק מחויבותם לנושאים אלו בפרט ולנושא העוני בכלל ובכל מקרה רואים במפגש שהתקיים התקדמות גדולה בהכרה בתכנית ומטרותיה מול בעלי השפעה בארץ.

בהמשך היום ביקרה ה"שותפות" בעמותת "סינגור קהילתי", שם התרשמו חברי התכנית מהעמותה הפועלת למיצוי זכויותיהם החברתיות של תושבי העיר, אשר בין השאר הקימה את קואופרטיב המזון הפועל ללא כוונת רווח בשכונת "הקטמונים" בירושלים, בניהול קהילתי של פעילים תושבי השכונה. השותפות התוודעה גם למאבקי העמותה לשינוי תוכנית וויסקונסין והורדת המע"מ על מוצרי יסוד.

במהלך החודשים מאי ויוני ישקדו חברי השותפות על הפעולות הקהילתיות המקומיות לקידום הסוגיות השונות ובין השאר יכנסו שולחנות גולים בנושאים האמורים, אסיפות תושבים וערבי זכויות. בחודש יוני יתקיים הכנס השנתי, שלישי במספר, תחת הכותרת "העוני בישראל בצל המשבר הכלכלי". במהלך הכנס יתקיים פאנל שידון בזכות לחיים בכבוד – הזכות לחינוך, לדיור לאנגריה ולבטחון תזונתי, תוצג תמונת מצב העוני בחיפה ועיקרי העשייה של השותפות. כולכם מוזמנים – עיקבו אחר הפרסומים!

תכנית זו הינה יוזמה חדשנית המשותפת למינהל שירותים חברתיים וקהילה של עיריית חיפה ולבית הספר לעבודה סוציאלית, הפקולטה למדעי רווחה ובריאות באוניברסיטת חיפה. מטרת התכנית היא לקדם את מצבן החברתי של משפחות עניות בעיר. התכנית שואפת להעלות את רמת המיצוי של זכויות חברתיות שונות ולשפר את נגישות השירותים החברתיים וחינוכיים עבור ילדי משפחות אלה. "שותפות חיפה להתרת שרשרת העוני" מבוססת על מעורבותם האקטיבית והשוויונית של תושבים, סטודנטים ועובדים סוציאליים הפועלים עם ולמען משפחות המתקיימות בתנאי עוני והדרה חברתית בעיר. המשתתפים הם הורים וילדים המטופלים במחלקות לשירותים חברתיים של עיריית חיפה בעקבות מצוקה כלכלית קשה. משפחות אלה סובלות מחסך רב מימדי (הכנסה נמוכה, בעיות תעסוקה, בעיות דיור, מחסור במזון וביגוד, חימום ותרופות, צבירת חובות, קשיים במיצוי זכויותיהם בשירותים שונים, בידוד חברתי והעדר יכולת התארגנות ברמה קהילתית). התכנית מתמקדת במספר שכונות בעיר חיפה בהן קיים ריכוז גבוה של משפחות עניות. ונועדה להתמודד עם מצוקתן על ידי מתן סיוע ותמיכה ברמה הפרטנית, הענקת תמיכה חברתית על ידי עבודה קבוצתית וקידום יכולת התארגנות עצמית ברמת הקהילה. השותפות מונה כיום קרוב ל-100 שותפים: עו"סים, סטודנטים ופעילים. ב-1.4.09 יצאו לסיור בירושלים 90 שותפים בפרויקט: סטודנטים, עו"סים ופונים. משתתפי "השותפות" סיירו בכנסת ישראל ויזמו פאנל בנושא שינוי ועיצוב מדיניות חברתית בישראל בהשתתפות חברי כנסת. את הפאנל הנחה ד"ר רוני סטריאר ובמרכזו סטודנטים ופונים הציגו ניירות

פינת האינטרנט

אתרים רלוונטיים בתחומי עבודה סוציאלית קהילתית פרטנית, קבוצתית בנושא חברה ובכלל:

קהילת מנחי הקבוצות <http://www.igroups.co.il>

ג'וינט ישראל <http://www2.jdc.org.il>

מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית <http://www.taubcenter.org.il>

המרכז למנהיגות מתנדבת <http://www.layleadership.org.il>

ארגוני החברה האזרחית בחיפה <http://civilsociety.haifa.ac.il>

שיתופים לקידום החברה האזרחית <http://www.sheatufim.org.il>

איגוד הפסיכיאטריה בישראל <http://www.mentalnet.org.il>

מכון סאלד <http://www.szold.org.il>

עוסיפדיה <http://socialwork.wiki.co.il>

אתר שתי"ל <http://www.shatil.org.il> כולל מדור דרושים

אתר זית 3 <http://www.zavit3.co.il> כולל מדור דרושים

פורטל התנדבות <http://www.ivolunteer.org.il>

משרד הרווחה והלשכות החברתיות <http://www.molsa.gov.il/MisradHarevacha>

כולל חברה ורווחה

איגוד העו"סים כולל דרושים <http://www.socialwork.org.il>

חברה אזרחית <http://www.civilsociety.co.il>

המרכז לחקר המגזר השלישי בישראל

<http://cmsprod.bgu.ac.il/Centers/ict/default.htm>

החברה למתנ"סים <http://www.matnasim.org.il>

פינת הצהוק

נאסף ע"י עמית צריקר – שנה ג'

Acting out

1. ההסבר של מטפלים דינאמיים לזה שאנשים לא רק מדברים, אלא גם עושים דברים לפעמים.
2. כשאת לא מבינה מה המטופל שלך אומר לך במילים והוא מסביר לך זאת בפנטומימה.
העצמה: לשכנע את הפונה לעשות את מה שאת לא הצלחת לעשות עבורו ולגרום לו להאמין שעזרת לו מאוד בכך.
Reaching Out: הפיתרון לעובדת סוציאלית שאף אחד לא רוצה להיות מטופל שלה.
ביקור בית: אין לך חדר משלך בלשכה.
עבודה מערכתית: לרכל עם העו"סיות האחרות על המטופל שלך.
טיפול קבוצתי: כשעובד סוציאלי אחד צריך לטפל ב-12 פונים ויש לו שעה אחת בלבד.
עבודה קהילתית: אותו דבר כשיש עיר שלמה.
התערבות במשבר: שיטה איך בכל זאת לדבר עם אנשים ברגע הכי לא מתאים.
התערבות קצרת מועד: "אהלן, מה שלומך, חייב לרוץ, ביי", בצורה מאוד אמפתית.
מדינת רווחה: כשהעשירים נשארים עשירים, העניים נשארים עניים, אבל יש עו"סים.
פונה: מה שהמטופל שלך עושה כשהוא רואה אותך ברחוב.

וזה לא באמת ככה??...

כמה אנשים צריך כדי להחליף נורה?

1. לפי הגישה ההתנהגותית: שניים. אחד כדי להחליף והשני כדי לתת לו פרס.
2. לפי הגישה הקהילתית: 8-12. צריך לארגן קבוצת העצמה לאנשים שנשרפו להם הנורות.
3. לפי הגישה הרדיקאלית: לפחות 300. צריך לארגן תנועת מחאה נגד התאגיד הבינלאומי שמעביד בפרך נשים סיניות בייצור נורות.
4. לפי גישת הכוחות: הנורה לא נשרפה, היא פשוט מאירה באופן אחר.
5. לפי הגישה הדינאמית: למה להחליף את הנורה? בוא נדבר על המשמעות של החלפת הנורה בשבילך.
6. לפי הגישה המערכתית: לא צריך להחליף את הנורה, אלא את המערכת.
7. לפי הגישה הפוסט-מודרנית: אסור להעלים את הנורות השרופות מהשיח הציבורי! גם להן יש צרכים! ויש להן ניסיון מן החיים!
8. לפי הגישה הפמיניסטית: אחת.

להלן מבחר מונחים מעבודה סוציאלית המוסברים לראשונה בצורה בהירה

- להכיל: כשהמטופל מפסיק להרגיש רע ואתה מתחיל.
לקבל: לא להגיד למטופל מה אני באמת חושב עליו.
עימות: להגיד למטופל מה אני באמת חושב עליו.
התנגדות:
1. כשלמטופל ברור שזה יהיה קשה לשנות את החיים שלו ולך לא.
 2. תהליך שהמטופל עובר כשהוא עדיין לא מפנים שאתה יודע בדיוק מה הוא צריך לעשות.
- שיקוף:
1. חזרה על דברי המטופל, כדי שהוא ישמע איזה שטויות הוא אומר ולא ישמע איזה שטויות יש לך להגיד.
 2. ניסיון להראות למטופל שאתה מבין אותו על ידי זה שאתה עושה חיקויים שלו.

תודות למעגל השותפים של "תפיסת הקהילתיות"

אנו מבקשים להודות לשותפים הרבים שלנו ב"תפיסת הקהילתיות" ולהזמין את שאר קהילת ביה"ס ליטול חלק פעיל. אנו מודים לכולם על שנת עשייה. בברכה מריה פלקסין וגיל קולטון.

ראש בית ספר: ד"ר אמנון לזר

צוות היגוי: ד"ר אמנון לזר, פרופ' אמנון בהם, ד"ר גיא אנוש, ד"ר איסי דורון, גב' ענת בן אלי אביב, ד"ר ענת פרוינד, ד"ר גיל שרון, תמי בן שמעון ורם (שכי) יששכר.

לוסי"ם עניין:

ד"ר אמנון לזר, פרופ' פייסל עזאיזה, פרופ' אמנון בהם, ד"ר איסי דורון, ד"ר רוני סטרייאר, ורד פרידמן, יוחאי נדן, גליה וינברג-קורנייק, בוריס זסלבסקי, אריאל שטיין, עמית צריקר, הדס הולצשטיין, יפעת פרת, ועד הסטודנטים ומינה קונטס.

קפה ידע "משאלת לב":

גיורא לנדאו (יו"ר העמותה "משאלת לב"), אוקי לב (מרכזת פעילות הצפון של העמותה), עו"ס אורלי פולינגר, סטודנטים ומרצים שהשתתפו בפעילות. תודה מיוחדת למנחי שתי קבוצות הדיון: ד"ר נאוה ארקין, גב' ענת בן אלי אביב, רם (שכי) יששכר (שנה א') ונעמה מידלש (שנה ג').

כרויקט בשיתוף "משאלת לב":

שכי יששכר(שנה א), אביב לנדאו (שנה ב'), נעמה מידלש (שנה ג'), ד"ר איסי דורון, ד"ר אלי בוכבינדר, ד"ר גיא אנוש, פרופ' פייסל עזאיזה, ד"ר אמנון לזר, ד"ר נאוה ארקין, ענת בן אלי אביב ויוסי שלום (אגודת הסטודנטים)

קפה ידע "מעמד העו"ס":

איציק פרי, איציק רוזנר, יובל גרונמן, ד"ר פנינה (פיצי) רון, עומר בן ארצי, עמית צריקר, כרמית עומר (סטודנטית שנה ג') ומרצים שהשתתפו בפעילות.

כורום יהודים-ערבים:

פרופ' פייסל עזאיזה, דליה חלבי, רויטל יונאי, יוחאי נדן, סטודנטים: איליה ורביצקי, אוסמה עאמר, לטיפה אמארה, תמר צימרמן, ראגדה כנעאני, מנאל ספורי, איזיס מבגי"ש, נועה גבעוני, מיכל מאיו שפיר, נעמה מידלש, דורון איתן, לירן לם, רם (שכי) יששכר, קארין מלמה ומוחמד קבהא.

קפה ידע במסגרת אירוע בית ספר:

יעל עבאדה (מנכ"לית במועצה להתנדבות), דורית שכטר (רכזת במועצה להתנדבות), אלן כפרי (מתו"ב), אביבה כדורי (מנהלת מחלקה להתנדבות ומשאבי קהילה בעיריית חיפה), אילי בן צבי (עו"ס) ומתנדבים שלקחו חלק בפאנל.

יום בית ספר:

ד"ר נאוה ארקין, דליה דישון, יפה גביש, רחל רוזנצווייג, ורדית קסל, רונית סמדר דרור, ענת בן אלי אביב, יצחק רוזנר, איה ולדיהכט, אירית סולטמן, גדעון תכלת, מעיין בורשטיין, תורג'מן רוחמה, תמי בן שמעון, יעל עבאדה (מנכ"לית במועצה להתנדבות), דורית שכטר (רכזת במועצה להתנדבות), אלן כפרי (גו"ינט'מתו"ב), אביבה כדורי (מנהלת המחלקה להתנדבות ומשאבי קהילה בעיריית חיפה), פיקוח משרד הרווחה: פסיה חריס, אילנה בורבוסקי, סופי קרוטר, אילי בן צבי (עו"ס), מתנדבים שלקחו חלק בפאנל: מדריכים וסטודנטים. מרכזות: ד"ר נאוה ארקין, ורדית קסל, דליה דישון, רחל רוזנצווייג, רונית סמדר דרור. סטודנטים שנה ב': רעות עדיני, איליה ורביצקי, רעות דיין, מיטל לוי, ענת היבל, דני קורן, גיל ניסל (מעברים), ורדית יצחקי-ליבוב (סטרייב) ואורלי אביטל.

היחידה ללימודי שדה: ד"ר גיל שרון, ד"ר נאוה ארקין, ענת בן אלי אביב ואריקה לינק.

סגל מנהלי: מינה קונטס, מירי כהן, תמר גילינסקי ועליזה אייל.

צוות קהילתיות

מריה פלקסין וגיל קולטון

מדריכות: תמי בן שמעון וענת בן אלי-אביב.